

**Анализ на данните за нотификациите по системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF), свързани с алергени за
първото тримесечие на 2019 г. (01.01 – 31.03.2019)**

Системата за бързо предупреждение на храни и фуражи (RASFF), която е обща за всички държави членки, е създадена с *Регламент (ЕО) № 178/2002*¹. Системата подпомага държавите членки при действията им, като позволява бърз обмен на информация за рисковете, произтичащи от храни или фуражи и за мерките, които са взети или предстои да бъдат взети за овладяване на тези рискове и има за цел да предостави на контролните органи добре функциониращ инструмент за уведомяване за рискове за здравето на човека, произтичащи от храни или фуражи.

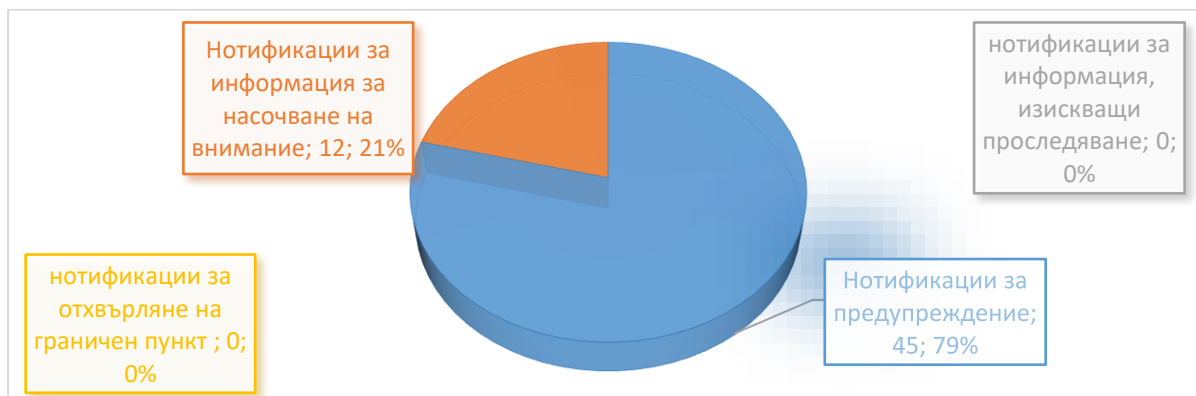
Законовата база за функционирането на системата:

- член 50 от *Регламент (ЕО) № 178/2002*;
- *Регламент (ЕС) № 16/2011 за установяване на мерки за прилагане за Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи*;
- член 30б от *Закон за храните*;
- член 47 от *Закон за фуражите*.

През първото тримесечие на 2019 г. по СБПХФ са обработени **57 бр. (39 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)** нотификации, отнасящи до наличие на вещества с алергизиращо действие (алергени), които не са обявени на етикетите на продуктите или са установени в продукти, предназначени за групи потребители, които имат непоносимост към определени съставки (напр. констатиране на глутен в безглутенов продукт и т.н.). От горепосочените нотификации **45 бр. (31 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)** са нотификации за предупреждение, **12 бр. (7 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)** са нотификации за информация за насочване на внимание, няма нотификации за информация, изискващи проследяване (няма и за първото тримесечие на 2018 г.) и няма нотификации за отхвърляне на граничен пункт (1 бр. за първото тримесечие на

¹ *Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните*

2018 г.) (*Фигура 1*). В зависимост от степента на риска, при **56 бр. (98%)** нотификации рискът е оценен, като сериозен (при всичките **39 бр. нотификации, издадени през първото тримесечие 2018г.**) (*Фигура 2*).

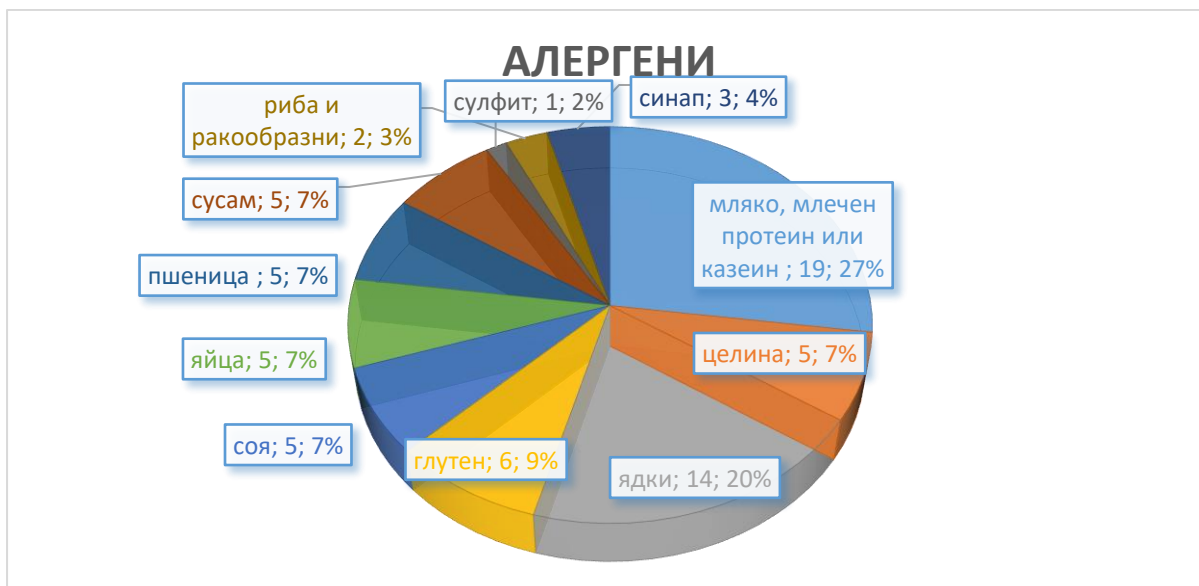

Фигура 1

Фигура 2

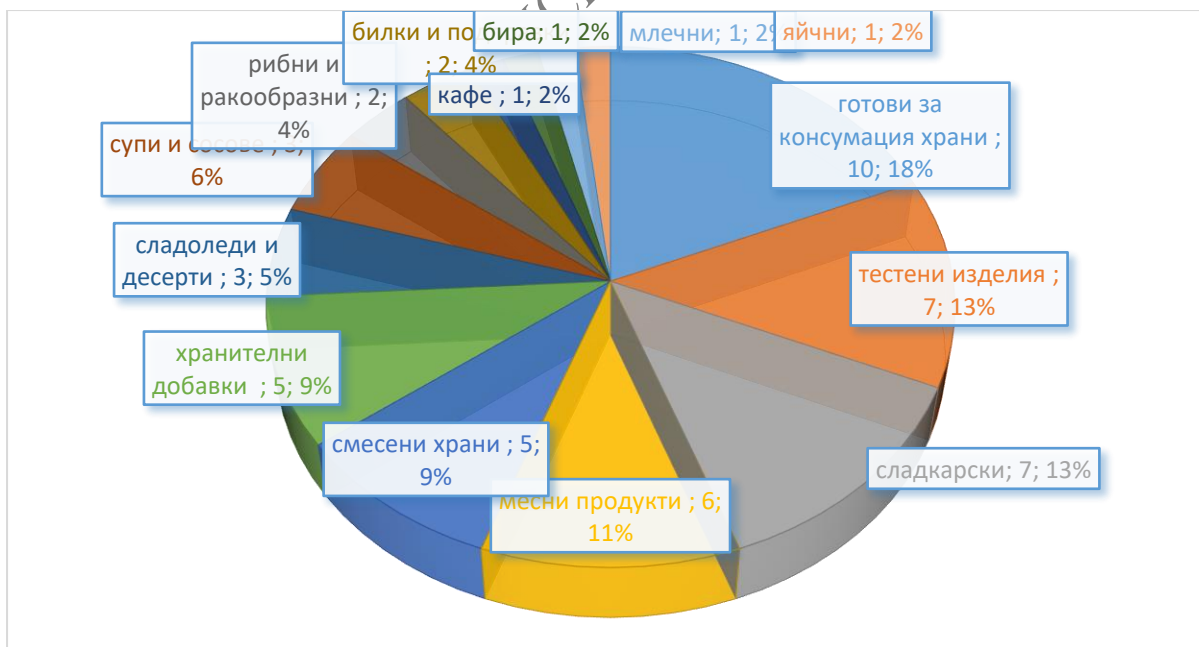
По отношение на алергизиращите съставки, преобладаващите случаи, изискващи нотификации са свързани с установяване на необявени на етикетите на продуктите мляко и млечен протеин – **19 бр. (14 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, ядки или следи от ядки – **14 бр. (9 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, соя – **6 бр. (7 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, глутен – **6 бр. (3 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, яйца – **5 бр. (4 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, целина – **5 бр. (4 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, пшеница – **5 бр. (5 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, сусам – **5 бр. (3 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, синап – **3 бр. (3 бр. за първото тримесечие на 2018 г.)**, сулфит – **1 бр.** и риба и ракообразни – по **1 бр.** (*Фигура 3*). **При 9 случая, изискващи нотификация (9 бр. нотифицирани продукти) е констатирано наличието на повече от един необявен на етикета алерген.**

Фигура 3

По отношение на нотифицираните храни, най-голям брой нотификации се отнасят за готови за консумация храни (10 бр.), последвано от тестени (7 бр.) и сладкарски изделия (7), месни продукти (6 бр.), смесени храни (5 бр.), хранителни добавки (5 бр.), ядки (3 бр.), сладоледи и десерти (3 бр.), супи и сосове (3 бр.), рибни и ракообразни (2 бр.), билки и подправки (2 бр.), кафе (1 бр.), бира (1 бр.) и млечни и яйчни продукти (по 1 бр.)

(Фигура 4)

Фигура 4

По отношение на държавите на произход, нотифицираните продукти произхождат от Холандия (11 бр.), Обединено Кралство (10 бр.), Франция и Белгия (по 4 бр.), Испания, Полша, Италия, Швеция и Германия (по 3 бр.), Турция, Гърция и Китай (по 2 бр.),

Австрия, Финландия, **България**, Естония, Унгария, Малайзия, Египет и Мадагаскар (по 1 бр.).

Нотификации за България: През първото тримесечие на 2019 г. България е упомената в 3 бр. нотификации: 2 бр., като държава на разпространение (недекларирана млечна съставка в желирани бонбони с шоколадово покритие с произход Германия и необявено на етикета съдържание на ракообразни в хранителна добавка с произход Испания) и 1 бр., като държава на произход, за необявена на етикета млечна съставка в безглутенов чипс от кафяв ориз с червена леща. И трите нотификации са нотификации за предупреждение. За същия период на 2018 г., България не е упомената по нито една нотификация.

Сравнителен анализ за движението на нотификациите, касаещи алергени спрямо същия период на 2018 г.

За първото тримесечие на 2018 г., общият брой на нотификациите е 39 бр., което е с 18 бр. нотификации по-малко от нотификациите, подадени през отчетния период (57 бр.). Виж. *Фигура 5*.

Фигура 5

По отношение на риска, при почти всички нотификации за отчетния период, рискът е определен за сериозен, както и през същия период на 2018г.

Сравнителен анализ за движението на нотификациите за България, спрямо същия период на 2018 г.

През първото тримесечие на 2018 г. България не е била засегната по нито една нотификация.

Изводи и тенденции:

На базата на проучването на данните от системата RASFF за първото тримесечие на 2019 г. относно алергени, могат да се направят следните изводи:

- 1. През първото тримесечие на 2019 г., в сравнение със същия период на 2018 г. се наблюдава значително повишаване на общия брой нотификации, като и през двата анализирани периода при почти всички нотификации (всички за първото тримесечие на 2018 г.) рискът е определен, като сериозен;**
- 2. Вземайки предвид сериозността на риска, следва да се акцентира върху проблема с некоректното етикетироване на алергените в храните;**
- 3. През отчетния период България е упомената в 3 бр. нотификации, при които рискът от алергична реакция при чувствителни индивиди (вкл. деца) е сериозен. С цел елиминиране или свеждане до минимум на риска за консуматора от недеklarироване на алергени, етикетироването на продуктите би трябвало да продължава да бъде важен акцент от официалния контрол.**

Изготвил: д-р Аксиния Антонова – главен експерт в дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“ при ЦОРХВ
08.05.2019 г.

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА БЕЗОПАСНОСТ